

דַּרְשֵׁי קַרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • שיעור מוצ"ש, בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש פרשת רֵאזינו, תשפ"ד

העצמה של יום כפור

שבת שלום, שבוע טוב! אנו עומדים לפני יום גדול, יום כפורים – יום גדול ונוכח, יום של רחמים כפשוטו. כל כך הרבה רחמים שלא נתן לתאר.

אנחנו כל שנה מספרים את אותו ספור, על אותה בת שהתקלקלה. ירדה למטה, עד עפר הארץ. עזבה את הארץ, התחנתה עם נוצרי, והיתה הולכת לכניסות. וככה היא היתה חיה אתו 60 שנה. לא יום אחד – 60 שנה היתה נשואה לו כנוצריה.

אחרי שהיא נפטרה, הברה קדישא אמרו: איפה נקבר אותה? מה, לקבר אותה בקבר של ישראל? לא שיהי. איזה בן אדם ירצה להקבר ליד כזו אשה? לא שיהי. אמרו: לקבר אותה אצל המשפחה שלה – אחים, אחיות. סוף סוף זו אחותנו, מה נעשה? נקבר אותה מחוץ לגדר? לא נעים.

היה וכוח בין הברה קדישא לבין המשפחה. בסוף אמרו: "בוא נקח בורה. מה שהבורר יחליט, נעשה". אמרו: "מתאים לנו הרב אלישיב". שלחו את המשפחה הזה לרב אלישיב. הרב אלישיב שאל: "מה היא עשתה ביום הכפורים האחרון של החיים שלה?"

ספרו שהיא באה לבית כנסת חצי שעה ביום כפור, באה לעזרת נשים, שמעה וחרזה באוטו הביתה לאלל. אמר הרב אלישיב: "אפשר כבר לקבר אותה בקבר ישראל". שמעתם? 60 שנה נוצריה – זה פחד פחדים, חצי שעה של יום כפור – נורא עד מאד.

והקפיץ חיים אמר עוד יותר מזה. הקפיץ חיים היה אמר, שגם אותו בן אדם שהיה מוכר במפלות, שגם בן בערב יום הכפורים פתח את החנות וגם בן מוכר. אבל כשהוא עבר בכפורים, הוא שמע בבית כנסת את הנגונים של יום כפור, והוא אמר: "וואו, תשמע, ממש נגונים ימים!" זה גם עושה רשם בשמים.

ככה זה של רחמים שלא נתן לתאר. ורבי ישראל מסלנט היה אמר, שאם יום כפורים היה פעם ב-70 שנה, היו כל אחד ואחד מברך את השני: "יהי רצון שתזכה שיעבר עליך פעם בחיים יום כפורים". כמו שאחד מברך את השני "שתחיה עד 120 שנה". כל אחד היה מברך את השני שתזכה שיעבר עליך פעם אחת יום כפורים בחיים. זה ממש זמן כל כך יקר. כל כך גדוש.

כל כך בורא עולם נותן שפע של תשובה, שהוא רוצה שבאמת נתקרב אליו.

מה שספר הרב נויגרשל

את הספור הזה כבר ספרתי פעם, ואני חוזר לספר את הספור הזה, איזה דבר נפלא. מה אפשר לעשות ברנעים, ברנעים אפשר להפך עולמות! את הספור הזה ספר הרב מרדכי נויגרשל.

הרב מרדכי נויגרשל מספר, שהוא עושה מסעות לפולין, להכיר לדור הצעיר את מה שאנשים עברו בשואה. בדרך כלל מי שמצטרף אתו אלו אנשים צעירים. מבגרים לא עומדים בזה. אדם מבגרי, כשהוא יבוא, לוקח לו חדש להתאושש, עד שהוא מצליח להתאושש ממה שהוא ראה. בדרך כלל צעירים באים.

אבל אף פעם לא בא אתו בן אדם שיעבר את השואה בפעל. לפני כמה שנים, הצטרף למסע בן אדם מבגרי, בגיל 80. הוא ספר שהוא עבר את השואה, הוא היה במחנות, הוא עבר את השואה. עכשיו, מה הבגריה? הוא היה מאוד מנמס, לא דבר מלה.

כל יום נסו לדובב אותו, להסביר לו, אבל הוא לא דבר מלה. היה עם עצמו. וגם כשהרב מרדכי נויגרשל היה מספר את הספורים, הוא לא השתתף, לא כלום. כלם אמרו: "כאלו מה יש לך לספר לי ספורים? אני עברתי את זה בלי ספורים". ככה היה.

הרב מרדכי נויגרשל מספר, שכשהוא במטוס, הוא מספר לאנשים את כל מה שאנשים עברו בדרך. באוטובוס, כשמגיעים למחנות, זה מתחיל לכה חלקים. חלק מיד בוכים כשמגיעים למחנות. חלק יותר בפנים. אבל כשנכנסים לתוך תאי הגזים, כלם שם בוכים. לא היה בן אדם אחד שעומד בזה. כלם בוכים.

"ואני רואה את המבגרי הזה הולך אתנו, נוסע ככה אתנו. והגענו למחנות, נכנסנו לתוך המחנות. רואים את הצירפים שדחסו בהם אנשים בתנאים לא אנושיים. ממש שמו אותם ככה. מה נתנו להם לאלל? רואים את העננים שאנשים עברו. כשנכנסנו לתאי הגזים, ממש כלם פרצו בבכי.

"ופתאום זקן הזה רץ לכוון המשקוף, תפס את הדלת, והוא אמר: 'ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם, שעשה לי נס במקום הזה!' והוא פרץ בבכי. כל מה שהיה לו בלב פרץ, והוא בכה מאוד.

"ואז שאלנו אותו: 'שעשה לך נס במקום הזה? במקום הזה כבר אף אחד לא נציל! מי שכבר הגיע לפה, כבר זהו, זה נגמר'.

אז הוא אמר: "אני אספר לכם. היינו בשנה האחרונה של המלחמה. תפסו אותנו, היינו עשרה בחורי ישיבות. הכניסו אותנו לתאי הגזים. ידענו שנשאר לנו דקה אחת לחיות. זה מה שנשאר. מה עושים בדקה הזאת?"

"התחלקנו לשתי קבוצות. חלק מהבחורים אמרו: 'עכשיו זה זמן להגיד ודי וקריאת שמע'. חלק, קבוצה שנייה, ואני הייתי בתוכם, אמרנו: 'על הרגעים האלו חז'ל אמרו שאפלו חרב חדה מנחת על צוארו של אדם, אל יתיאש מן הרחמים'. גם חרב חדה, גם מנחת, מה נשאר? רק ללחץ. על הרגעים האלו חז'ל אמרו: 'אל יתיאש מן הרחמים'. בואו נתפלל בכל הלב שבבורא עולם יציל אותנו!"

"עמדנו, התחלנו לקרא 'שיר המעלות' בצעקות: 'דבנו של עולם, תרחם עלינו! תן לנו

לחיות! אומר: 'אולי אמרנו שלושה שיר המעלות'. נפתחה הדלת, ואחד הגרמנים אמר: 'תצאו החוצה!' חמשה מאתנו שהיינו ליד הדלת יצאנו. החמשה שהיו בפנים נשארו שם, הלכו.

"היה שם משאית של אכל שהיה צריך לפרק אותה לתוך המטבח, והגרמני אמר: 'מי יפרק אותה? כל הפועלים נמצאים במחנות, עובדים. מי עכשיו יפרק את המשאית? אני לא אקבע שם'. אמרתי: 'תשמע, יש פה בחורי ישיבות בתוך תאי הגזים. נוציא אותם, ופרקו את המשאית, נחזיר אותם בחזרה לשם'.

"הוציא אותנו משם, עבדנו, פרקנו את המשאית. עשינו את זה בצורה מאוד יפה ומסודרת. גם אני ראיתי שהגרמני ממש התלהב. אמר: 'חבל על אלה, חבל עליהם'. תשאיר אותם! ונשארו, ונפשונו יצאה לשלל. ונשארו כל החמשה, יצאנו לחיים טובים ושלוש'.

ואז הוא אמר: 'אני הייתי אז בגיל 20, כל הזמן רציתי לבוא להודות לבורא עולם על מה שהוא עשה. לא היה לי כח, לא ידעתי אם אני יכול לעמד בזה. כשהגעתי לגיל 80, אמרתי: 'אם לא עכשיו, אימתי? באתי עכשיו להודות לבורא עולם'.

אומר הרב מרדכי נויגרשל, שלפעמים בן אדם, בשלושה 'שיר המעלות', בתפלה אחת מעמק הלב, יכול להחזיק ל-60 שנה לחיים, לא חד פעמי. לפעמים מעשה אחד שבו אדם עושה משהו מהלב, משהו מהנשמה שבו אדם עושה, איזה דבר גדול במעשה אחד – בן אדם יכול להחזיק לחיים טובים ושלוש, לא ליום אחד, אלא ל-60 שנה!

הכח של תפלה

ותראו מה שכותב הספורנו. בפרשת ויגרא (גראשית פרק יח, פסוק יב) כותב הספורנו: 'ותצחק שרה בקרבה'. למה שרה צחקה? כותב הספורנו: לפי שידעה שהוא נביא השם. ונביא השם לא יכול להתפלל על זקנה שתלד ליד, כי זה בגדר תחית המתים. תחית המתים לא נמסרה לאף אחד, רק לבורא עולם. ומי יכול לשנות את זה? רק נביא שבא בשם השם, על ידי תפלה מעמק הלב, שנושאת חן בעיני ה'.

רק שתי אפשרויות יכולות להיות: נביא מגיע בשם השם, או שאיזה זקנה בת 90 תתפלל שיהיה לה ילדים – יהיו לה ילדים. איך יהיו ילדים? זו אותה מדרגה – נביא בשם השם או תפלה. נביא לא בשם השם יבוא ויברך אותך – לא יעזר. אם אתה תתפלל – זה כן יעזר. לפעמים תפלה אחת שבו אדם מתפלל, מעשה אחד שבו אדם עושה, יקר מאוד בעיני השם.

שלא יגנבו לך את המזודות

אני קופץ מענין לענין. מעשה שהיה. בשבילנו זה המוסר, אבל גם המעשה חשוב. היה איזה גביר אחד שהיה צריך להגיע פה לארץ. אנשים שיוצאים לעבד, יודעים לפרנס את בני ביתם. 'עד מקום שיתם מגעת', יודעים לעבד.

הגביר הזה ירד מהמטוס עם כל המזודות. איך שהוא יורד, מגיע לו איזה נהג מוניתי: "אדוני, טקסי? אתה צריך טקסי?" אמר לו: "כן, לירושלים". אמר לו: "1000 שקל". "מה אתה מדבר? אני פה פעם ראשונה? ירושלים זה 300 שקל!" אמר לו: "מה אתה מדבר, אני יש לי פה תחנה, לוקחים ממני מסים, אתה יודע, זה פה..." אמר לו: "אל תדבר שטויות, אתם..."

אמר: "תשמע, 1000 שקל, אל תעשה פה רעשו", מתוכח אתו, לא מוכן להתפשר, מפה לשם לבסוף אמר לו: "יודע מה, אתה לא רוצה – לא צריך". הנהג עשה סבוב והלה. הגביר מסתובב, מסתכל – אין מזודות! אין מזודות! הנהג מוניתי וחלק מהאנשים, בינתיים שהוא מתוכח אתו, הרימו לו את המזודות. זה היה עקש שהיה.

בשבילנו. גם כן ככה, אותו דבר, היצר הרע יודע – וואו, מחר יש יום כפורים, מה אני עושה עכשיו? אני חייב לגבול לאנשים את יום הכפורים שלהם!

אחד אמר "איפה הוא שם אותי מול המזנון!". כל יום הכפורים שלו, הראש שלו איפה נמצא? במזנון. זה אם יש מזנון ואם אין מזנון. השני, איפה הראש שלו נמצא? בפלסטיק של המזנון. שלישי, שמו אותו ליד בן אדם שכל הזמן מתנדנד, מפריע לו. איזה בן אדם זה? ואיפה הראש שלו נמצא? בבן אדם שמתנדנד.

ואנחנו לא יודעים שזה העקש. הוא מביא לך את האנשים כדי שיברך לך יום כפור. תבטל את הכל. בן אדם צריך ביום הזה כל כך להתבטל, אי אפשר לתאר מה בן אדם יכול להשיג ביום הקדוש הזה.

הוא רץ אל אמו והיא תבקה אותו

אחד הדברים שספרו, אני לא יודע אם אתם מכירים את הספרים האלו, אבל בדור הקודם זה היה ספורים שהיו נמצאים – 'ירושלים של מעלה'. שרפי קדש של פעם. הוא מספר על לפני 100 שנה, שליש מירושלים מתו מרעב. פחד פחדים, ממש מפחיד לחשב על המציאות שאנשים חפשו בנבל, לא היה כלום, לא מצאו.

כמו שהרב אלישיב, נפטרו לו שני ילדים מרעב. הרב צבי פסח פרנק, שלושה ילדים נפטרו

* לשון הספורנו: ותצחק שרה. שחשבה שהיה דבר המלאך ברבת נביא גלבד קנינו אלישע (מ"ב ד טו) לא נבואה ושליחות האל בתורה. וחסבה שלא ישג זה בזקנים בברכת שום נביא כי אמנם להשיב הבחורות אחרי הזקנה גברי הוא פתחית המתים שלא תהיה זולתי במקצת האל פרטית. או בתפלה משגת חן מאתו.

לו מרעב. הרב אריה לוי, נפטר לו הבן הבכור מרעב. איזה פחד! שליש מירושלים מתו מרעב.

היתה משפחה אחת, שהיה לה איזה דוד מאמריקה שהיה תומך בהם, שלוח להם כל חדרש 6 דולר. 6 דולר זה היה מספיק לקנות חצי לחם ליום, ומזה הם התפרנסו, מזה היו חיים. יום אחד הדוד הזה אמר שהוא מגיע לבקור. וואו, מה עושים בשבילי? הרי אין לנו כלום בבית, אנחנו מתפרנסים מהכסף שלו, רק אוכלים לחם, זה מה שיש.

האמא הלכה, שאלה כלים מהשכנים, לותה כסף כדי לקנות עוף אחד. הכינה את העוף. ידעה שהדוד צריך להגיע תוך שעה, שעה וחצי. הכינה, ערכה את השלחן ושמה את העוף על השלחן. הכל היה מוכן.

עבר שם יוסי, לא יודע מי זה יוסי, אבל אני אוהב את השם יוסי. עבר שם יוסי. וואו, פעם ראשונה בחיים שהוא רואה עוף! פעם ראשונה בחיים! אמר: "אני חיב רק ללסק, רק ללסק. לא כלום."

ואז הוא הגיע כשהאמא היתה במטבח, והוא מנסה להגיע לעוף. הוא סוחב את המפה, סוחב את המפה. כשהוא סחב והגיע לעוף, המפה והעוף והצלחות, הכל נפל על הרצפה. האמא ראתה את זה. כל כך היתה בצער. היא אומרת לו: "יוסי, על זה לא מותרים לה! אתה תקבל כזה ענש, אתה לא תשכח את זה כל החיים שלך!"

יוסי ידע, ברח מהבית. האמא לא וותרה, ודפחה אחריו. 'אני לא מותרת לו עד שהוא יקבל את הענש!' והוא רץ, והיא רצה אחריו. הוא רץ, היא רצה אחריו, עד שהוא נכנס לאיזה שביב ללא מוצא. אין איפה לברח, זהו, נתקע. וואי, וואי, וואי...

מספר שם ב' ירושלים של מעלה", הילד עשה סבוב, רץ בחזרה לאמא, קפץ, אמר: "אמא, סליחה!" מה האמא עשתה? חבקה אותו, נשקה אותו, זהו.

אנחנו יכולים לעבר את כל יום כפור, ואף פעם לא לעמוד מול אלקים ולהגיד לו: "אבא, סליחה! סליחה, אבא". אתה יכול להתפלל, אתה יכול לעשות הרבה דברים. מתי תעמוד מול אלקים ותאמר לו: "אבא, במשך השנה, איך צעיתי אותך, עשיתי לך דברים, סליחה, אבא!" רק תגיד את המלה "סליחה". אנשים לא אומרים את זה. אתה יכול להתפלל, אתה יכול להגיד הכל. אבל תהיה חזק! תגיד "סליחה!"

מה עושה החפץ חיים בליל כפור

ספר הרב שך על החפץ חיים. הרב שך מעיד שהוא שמע את הספור הזה מבצל המעשה. ככה מספר הרב שך: כשהסתתמה התפלה בליל כפור בישיבה, כל הבחורים הלכו לישון. היחיד שנשאר בבית המדרש זה היה החפץ חיים. הוא נשאר, ופתאום החפץ חיים מתרומם, והוא רואה שנשאר אתו עוד בחור אחד בישיבה. הבחור הזה קראו לו רבי הירש (לא יודע אם יושב אצדק בשם, אבל לא משנה. אני חושב רבי הירש).

הוא היה רוקן בגיל 60. בגלל מחלת ראות שהוא סבל ממנה כשהוא היה קטן, הוא נשאר מאוד נמוך. ואז הוא לא התחתן. והחפץ חיים ישב אתו כל הלילה בליל כפורים, מדבר אתו דברי נחמה. כל ליל כפורים, יושב החפץ חיים ומדבר אתו ואומר לו שהכל לטובה, וכל מה שקורה בעולם זה הכל כמון מלמעלה זה לטובה. החפץ חיים מבטיר לו מה הוא עצמו עבר בחיים. שמה שהיה נראה כאלו שהוא מפסיד, בסוף התברר שהכל לטובה. שהחפץ חיים התחתן עם בת של אבא חורג, שהיתה גדולה ממנו בעשר שנים. והרבה גבירים רצו אחרי החפץ חיים, הרבה גבירים מאוד רצו אותו לחתן. והיה לו חבר עליו גדול, שגביר אחד לקח אותו ונתן לו המון כסף. בסוף הוא יצא לעסקים, ובסוף גם העסקים הלכו לאבוד וגם הוא יצא מהלמוד. ואני התחנתי עם איזו אחת גדולה ממני ב-10 שנים, שאמרה לי רק שאלמד.

וככה, ספר לו החפץ חיים, מה העניי שהוא עבר בחיים שלו. והרגיש שבזאת עולם נותן לו יד ומוליך אותו ממקום למקום. וכל הלילה, עד למחרת בתפלה בנץ, החפץ חיים רק מדבר אתו.

אומר הרב שך: זה היה ליל יום הכפורים! החפץ חיים לא מצא זמן רק לנחם איזה בן אדם? מתי? בערב יום הכפורים! יום קדוש, מחר הרי הוא לא הולך לישון, מחר יש לו זה יום גדול. כל זה כדי לתת הרגשה טובה לבן אדם. והרב שך מסיים: "ונוראים הדברים!"

הרב מטשביץ יושב עם זקנים נצולי שואה

עוד ספור נפלא מאוד, מה שספר הרב אורינג זצ"ל. הרב אורינג ספר: יום אחד, אחרי תפלת ערבית של יום כפור, אני חוזר הביתה.

בדרך אגב, מה שהרב אורינג אמר, הוא אמר שהיה ערב כפור אחד שהוא הגיע הביתה ב-12 בלילה. למה? אנשים תפסו אותו בשאלות עד 12 בלילה. תפסו אותו בכל מיני שאלות - מה אוכלים, מה עושים, מה פה, הכל היה, חוץ משאלה אחת שלא היתה - 'איך עושים תשובה?' שזו מצות היום. אף אחד לא שאל!

אומר: נהיה לנו דור כזה, שיש מיליון ואחת שאלות, אבל מצות היום אף אחד לא מקיים. ככה אמר הרב אורינג.

אז בקצור הרב מספר, שהוא עבר בדרך, שמע בית כנסת ששרים. שרים ביום כפור! מה זה, שרים עכשיו פה? הוא נכנס לבית הכנסת, הוא רואה שם הרבה אנשים יושבים ככה מסביב ושרים. מסתפל, הוא רואה שם את הרב מטשביץ יושב ושר אתם. הוא פשוט תפס את הרגלים וברח. אמר: אם הרב מטשביץ פה, אני לא נמצא פה. והוא ברח.

מוציא כפור, אחרי הבדלה, נסעתי לרב מטשביץ. "כבוד הרב, זה מה שעושים בכפור?"

שרים עם אנשים ביום כפור? עושים 'זיץ', שרים? זה כפור?"

ענה לו הרב מטשביץ: "אני אספר לך. אני גמרתי תפלת ערבית, אני הולך הביתה. ואני שמעתי שירה מאיזה בית כנסת. אמרתי, אני אוכיח אותם! מה אתם שרים פה, מה זה כפורים היום!"

"אתה יודע מי האנשים האלו? אנשים שעברו את השואה. אנשים מסכנים, אנשים בודדים. מצאו זמן קצת להתפרק לפני השם יתברך ביום כפורים. מצאו זמן להתפרק.

"עמדת בדת, ואמרתי לעצמי: 'וואו, מה עדיף לבזרזא עולם? מה שאני נוהג, אחרי תפלת ערבית של כפורים, שאני יושב ולומד את כל מסכת יומא, כמעט 90 דפים. תגיד לי, מה עדיף לבזרזא עולם? מה יעשה נחת רוח להשם - ה-90 דפים שאלמד, או שאתן להם את ההרגשה הטובה לאנשים המסכנים האלו?"

"אמרתי לעצמי: 'מסתמא זה יעשה נחת רוח שאני אשב עם האנשים האלו! וישבתי ושרתי אתם, עם האנשים המסכנים האלו."

וואו, איזה נורא. הרב אורינג היה בוכה. אומר: "יש בן אדם שיכול ללמד ביום אחד 90 דפים. אבל תדע, יש מדרגות יותר גדולות מאלה!"

לפני איזה זמן, התקשר אלי איזה ראש כולל מטבריה. אומר לי: "אני עכשיו נמצא אצל הרב קוק. תשמע מה הוא אמר לי עכשיו." "היה בן אדם שישב בסכה כל שבועת המינים לא יצא מהסכה רגע. בהדור, סכה הכי מהדרת. לא יצא רגע. יהיו לו את ארבעת המינים הכי מהדרים שיכולים להיות, ואף על פי כן, הוא נקרא שונא השם! אתה יודע למה? כי יש מסביבו בני בית ומשפחה, והוא לא מתיחס אליהם. הוא נקרא שונא השם." פחד פחדים.

אז יש מדרגות אחרות. יש בן אדם שיכול להגיע למדרגות, ללמד 90 דפים ביום. אבל תדע, יש מדרגות אחרות. יש עוד מדרגות, לתת הרגשה טובה לבן אדם. יש מדרגות יותר גבוהות. כל אחד ימצא את הדברים הנוגעים אליו בענין הזה.

גם לבקש סליחה וגם למחל האחד לשני

צריך לבקש סליחה אחד מהשני. בדרך כלל מבקשים סליחה רק ממי שלא פגעו בו. בדרך כלל, ממי שפגעו בו אף אחד לא מבקש סליחה. בדרך כלל בן אדם מבקש סליחה ממי שהוא לא מכיר אותו בכלל. "אתה מוחל לי?" אומר לו "כן, מוחל לך במחילה גמורה". בסדר, מוחל לו.

מתי בקשת פעם סליחה מאשתי? מכאן ועד 30 יום, 30 שנה, אני לא יודע מתי בקשת סליחה. מתי בן אדם מבקש סליחה מההורים שלו? פחד פחדים. לצער את ההורים - זה מפחיד מאוד.

בן אדם צריך לבקש סליחה, בן אדם צריך למחל, ובן אדם צריך לא להקפיד. ואם בן אדם מרגיש שהוא מקפיד, סימן שהוא לא לומד. תדעו לכם, צריכים ללמד טוב. בערב יום כפור, עם כל מה שיש מצוה לאכל, צריכים ללמד קצת לעמק.

היו הרבה צדיקים שישבו ללמד בספר 'קצות החושן'. למה? ככל שאתה שקוע בלמוד, הלב יותר נקי למחל. הלב יותר נקי. כל אחד יודע, שבו אדם שלומד יותר לעמק, הוא מרגיש כזו קרבת אלקים. מרגיש שכל העולם הזה, הכל שטויות. הוא מרגיש - אני יכול למחל.

איך לקיים 'ושמחת בחגך' בחג הסוכות

אחרי כפורים יש מצות סכה, וואו, אשרי אותו בן אדם שמגיע לבנות את הסכה! כותב רבי חיים פלאג'י, כף החיים מביא אותו, מוחקים לו את כל העוונות שלו. (מקנה שאחרי כפורים כבר אין, אבל אם נשאר משהו - מוחקים את הכל).

זה דבר אחד. דבר שני שאני תמיד מזכיר - לגברים יש מצוה 'ושמחת בחגך'. יש מצוה לשמח בחג. עד שכבר מגיעה המצוה לשמח, בן אדם פתאום נהיה עצוב. ככה היצר הרע עובד עלינו. כבר יש לך מצוה, תחיה! תהיה שמח!

אז מה צריכים לעשות?! כדי שלא תתבלבל - תשתה יין! מה, אתה שותה לי איזה רביעית, חצי כוס, כבר אתה רוצה להיות שמח. תשתה כראוי - תשתה שלוש, ארבע, חמש כוסות! אני אומר לך - תהיה שמח! אתה תשתה, אתה תראה, כלם! יהיו שמחים בבית. כל חל המועד יש מצוה לשתות יין. כבר יש לך מצוה, תשתה.

אתרוג, אתה קונה איזה אתרוג, משהו מרוב - מרוקאי, תוניסאי, עם שלוב של חזון איש. אתה יודע, יצא איזה אתרוג, עם פיטס מלמטה מלמעלה ומהצדדים - משהו נפלא! כל זה דאורייתא רק ביום הראשון, אבל שאר הימים זה דרבנן. קנית אותו ב-2000 שקל. נו, דרבנן סך הכל, מה אתה מתלהב? אבל אם שתית יין, זו מצוה עשה דאורייתא. אלף דרבנן לא שנה דאורייתא אחת! לכן, נשתה יין.

נשים - צריך לשמח אותן או בגדים, תקנה גנד להג, או בתכשיט - מה שתבחר, זה יהיה טוב. חיב לעשות את זה, זה לא רשות.

ולידים צריך לקנות ממתקים. אנחנו דור של 'חמצוצים' היום. היום יש שפע, אתה יכול לקנות המון ממתקים. אז תקנה, תדע לך שזו מצוה דאורייתא.

יזקה אותנו השם שנוצה, יחד עם כל בית ישראל, להתחם לחיים טובים ושלוש בספרים הטובים, ברב נחת ושמחה. שבועות השם, שהשם ירחם עלינו, שנוצה כלנו שכל התפלות שנתפלל - כלן יתגשמו לטובה לפני השם. שנוצה בעזרת השם למחל אחד לשני, ולא להקפיד אחד על השני. שנוצה לאהב את כלם. שנוצה בעזרת השם למשיח ברחמים, מתוך תשובה אמיתית. אמן ואמן.